

Státní rigorózní zkouška

studijní program Ruská filologie

Požadavky na rigorózní práci:

Rigorózní práce má rozsah minimálně 180 000 znaků, tj. 100 normostran. Do tohoto rozsahu se započítává veškerý text s výjimkou příloh. (jednotné fakultní standardy)

Rigorózní práce musí být zpravidla napsána v jazyce, v němž je akreditován studijní program, v jehož rámci je fakulta oprávněna konat státní rigorózní zkoušku. Práci je možné psát také v angličtině či jiném jazyce, který je opodstatněn tématem rigorózní práce.

Rigorózní práce prokazuje schopnost samostatné tvůrčí činnosti uchazeče, její téma přitom musí být v souladu se studijním programem státní rigorózní zkoušky (tzn. zaměření na literárněvědnou, jazykovědnou, translatologickou, oblast, na oborovou didaktiku).

Jako rigorózní práce může být předložena i změněná nebo dopracovaná diplomová práce, s prací původní může být obsahově shodná v maximálním rozsahu 50%.

Části státní rigorózní zkoušky:

Státní rigorózní zkouška se koná v jazyce, v němž je akreditován studijní program, je možné ji konat též v angličtině či jiném jazyce, který je opodstatněn jazykem či tématem rigorózní práce.

Státní rigorózní zkouška sestává ze dvou částí, obě části státní rigorózní zkoušky se konají v jednom dni:

1. **obhajoba rigorózní práce,**
2. **ústní zkouška:** hlavní zkouška (ruská filologie), vedlejší zkouška (dějiny filosofie),

Obsah hlavní ústní oborové zkoušky odpovídá svým zaměřením obsahu příslušné státní závěrečné zkoušky nebo státní doktorské zkoušky konané na fakultě v rámci studijního programu **Ruská filologie** (a jeho specializace) a zaměření rigorózní práce: **lingvistika, literární věda, translatologie, didaktika cizího jazyk (ruštiny).**

Okruhy a literatura k státní rigorózní zkoušce:

K ústní části uchazeč předloží soupis prostudované odborné literatury v předem stanoveném rozsahu, a to v závislosti na tematickém zaměření rigorózní práce (literární věda, lingvistika, translatologie). Výběr titulů bude blíže specifikován konzultantem.

Okruhy ke státní rigorózní zkoušce:

1) Literární věda:

- Teorie a dějiny literární vědy, literárněvědná metodologie
- Dějiny ruské literatury
- Literární komparatistika

- Komparativní genologie

2) Lingvistika:

- Teorie a dějiny lingvistiky, lingvistická metodologie
- Synchronní lingvistika
- Diachronní lingvistika

3) Translatologie:

- Teorie a dějiny translatologie
- Metodologie v translatologii
- Praxeologie překladu a tlumočení

4) Didaktika cizích jazyků (ruský jazyk)

- Teorie a metodologie didaktiky cizích jazyků
- Jazykové kompetence, jazykové složky, řečové dovednosti a metodika jejich nácviku v didaktice ruského jazyka
- Učebnice a učebnicové soubory pro výuku ruského jazyka

Literatura ke státní rigorózní zkoušce:

1) Literární věda:

Bakula, B. *Historia a komparatistika*. Poznaň, 2000.

Buslakova, T. P. *Sovremennaja russkaja literatura: tendenciji poslednego desjatiletija*. Moskva, 2008.

Culler, Jonathan. *Krátký úvod do literární teorie*. Brno: Host 2002.

Červenka, M. - Holý, J. - Hrbata, Z. - Jankovič, M. - Jedličková, A. - Jungmannová, L. - Kubínová, M. - Langerová, M. - Mathauser, Z. - Vangeli, N. *Na cestě ke smyslu (Poetika literárního díla 20. století)*. Praha: Torst, 2005.

Đurišin, D. *Medziliterárny proces a medziliterárnost'*. Slavistika 65, 1996.

Eco, U. *O literatuře*. Praha, 2004.

Frye, N. *Anatomie kritiky*. Brno: Host, 2003.

Epštejn, M. N. *Postmodern v Rossii: Literatura i teorija*. Moskva, 2000.

Epštejn, M. *Posle budoušcego. Paradoksy postmodernizma v sovremennoj russkoj kul'ture*. Massachusetts, 1996.

Haman, A. *Literární dílo a soudobá literární věda*. Praha, 2012.

Hodrová, D. *-na okraji chaosu- : poetika literárního díla 20. století*. Torst, Praha, 2001.

Honzík, J. *Dvě století ruské literatury*. Praha, 2000.

Kormilov, S. I. *Istorija russkoj literatury XX veka (20-90-e gody). Osnovnyje imena*. Moskva, 1998.

Korovin, V. I. (ed.). *Russkaja literatura XIX veka 1-3*. Moskva, 2005.

Kulešov, V. I. *Istorija russkoj literatury XIX veka*. Moskva, 1997.

Lejdermena, N. L., Lipoveckij, M. N. *Sovremennaja russkaja literatura 1950 - 1990-e gody*. Moskva, 2003.

Macura, V., Jedličková, A. (red.). *Průvodce po světové literární teorii 20. století*. Brno, 2012.

Mann, J. V. *Russkaja literatura XIX veka*. Moskva, 2007.

Minc, Z. G. *Poetika russkogo simvolizma*. Sankt-Peterburg, 2004.

Mitoseková, Z. *Teorie literatury (Historický přehled)*. Brno, 2010.

Muller, R., Šidák, P. (red.). *Slovník novější literární teorie*. Praha, 2012.

Potebňa, A. A. *Teoretická poetika*. Moskva, 2003.

Ruská literatura XX. století v zrcadle kritiky (chrestomatie). Moskva - Sankt-Peterburg, 2003.

Russkaja literatura XX veka - školy, napravlenija, metody tvorčeskoj raboty. Moskva, 2002.
Russkaja literatura XX veka I, II. Moskva, 2005.
Russkaja literatura XX veka I, II. Moskva, 2003.
Russkije pisateli 20 veka: Biografičeskij slovar. Moskva, 2002.
 Skoropanova, I. S. *Russkaja postmodernistskaja literatura. Učebnoje posobije.* Moskva, 1999.
 Tureček, D. (ed.). *Národní literatura a komparatistika.* Brno, 2009.
 Lebedev, J. V. *Istorija russkoj literatury XIX veka I.* Moskva, 2007.
 Svatoň, V. *Epické zdroje románu. Z teorie a typologie ruské prózy.* Praha, 1993.
 Wellek, R.; Warren, A. *Teorie literatury.* Olomouc: Votobia, 1996.
 Wollman, S. *Porovnávací metoda v literární vědě.* Tatran, Bratislava, 1988.
 Zadražilová, M. *Ruská literatura přelomu 19. a 20. stol.* Praha, 1995.
 Zima, P. V. *Literární estetika.* Votobia, Olomouc, 1998.

2) Lingvistika:

Alefirenko, N. F. *Sovremennye problemy nauki o jazyke.* 2009.
 Alefirenko, N. F. - Korina, N.B. *Problemy kognitivnoj lingvistiki.* 2011.
 Avina, N. *Sovremennyy russkij jazyk. Slovoobrazovanije.* Vilnius, 2008.
 Belčikov, Ju. A. *Russkij jazyk. XX vek.* Moskva, 2003.
 Čermák, F. *Jazyk a jazykověda.* Praha, 1997.
 Černý, J. *Dějiny lingvistiky.* 1996.
 Černý, J. *Úvod do studia jazyka.* Olomouc, 1998.
 Danilenko, V. P. *Istorija russkogo jazykoznanija.* 2009.
 Davidová, D. *Základy slovanské filologie a staroslověnštiny.* Ostrava, 1978.
 Davidová, D., Bogoczová, I. *Cvičení a texty ke studiu základů slovanské filologie a staroslověnštiny.* Ostrava, 1995, 2001, 1995.
 Dronjajeva, T. S., Klušina, N. I., Birjukova, I. V. *Stilistika sovremennogo russkogo jazyka.* Moskva, 2001.
 Eehart, A. *Základy jazykovědy.* Praha, 1984.
 Flídrová, H.- Žaža, S. *Sintaxis russkogo jazyka v sopostavenii s češským.* Olomouc, 2005.
 HELBIG, G. *Vývoj jazykovědy po roce 1970.* Praha: Academia, 1991.
 Horálek, K. *Úvod do studia slovanských jazyků.* Praha, 1955.
 Jefimov, A.I. *Istorija russkogo jazyka.* Moskva, 1955.
 Krysin, L. P. *Stat'i o russkom jazyke i russkich jazykovedach.* 2015.
 Krysin, eds. *Russkij jazyk segodnja.* Moskva, 2000.
 Laamprecht, A. *Praslovanština.* Brno, 1987. Maslova, V.A. *Vvedenie v kognitivnuju lingvistiku.* 2008.
 Maslova, A. Ju. *Vvedenie v pragmalingvistiku.* 2008.
 Mistrík, J. *Encyklopédia jazykovedy.* 1993.
 Mrhačová, E. *Vývoj ruského jazyka.* Ostrava, 1981.
 Kol. *Jevropejskie lingvisty XX veka.* 2001.
 Kol. *Russkij jazyk: enciklopedija.* 2003.
 Kostomarov, V. G. *Naš jazyk v dejstvii: Očerki sovremennoj russkoj stilistiki.* Moskva, 2005.
 Kuz'mina, N.A., Abrosimova, Je.A. *Aktivnyje processy v russkom jazyke i kommunikacii novejšego vremeni.* Moskva, 2015.
 Shvedova, N. Yu. *Russkaja grammatika.* Moskva, 1990.
 Sidorenko, E. N. *Morfologija sovremennogo russkogo jazyka. Chasti rechi i kontaminanty.* Moskva, 2017.
 Skljarevskaja, G. N., ed. *Tolkovyj slovar' russkogo jazyka načala XXI veka. Jazykovyje izmenenija.* Moskva, 2007.
 Skoročodonov, M. S., Zimková, L. *Vývoj ruského jazyka.* Olomouc, 1989.

- Sokolova, J. et al. *Leksika sovremennogo russkogo jazyka. Teoreticheskij i praktičeskij kurs*. Nitra, 2003.
- Šachmatov, A. A. *Istoričeskaja morfologija russkogo jazyka*. Moskva, 1957. Šuležkova, S.G. *Istorija lingvističeskich učenij*. 2008.
- Večerka, R. *K pramenům slov. Uvedení do etymologie*. Praha, 2006.
- Večerka, R. *Základy slovanské filologie a staroslověnštiny (skriptum)*. Brno, 1998.
- Vendina, T. I. *Vvedénije v jazykoznanije*. Moskva, 2015.
- Vlasova, S. *Istorija russkogo jazyka*. Vilnius, 2009.
- Zacharov, V. P. - Bogdanova, S. Ju. *Korpusnaja lingvistika*. 2013.
- Zemskaja, Je. A., ed. *Russkij jazyk konca XX stoletija (1985-1995), izd. 2-oje A. Zemskaja*. Moskva, 2000.
- Žaža, S. *Ruština a čeština v porovnávacím pohledu*. Brno, 1999.

3) Translatologie:

- Baker, M., Saldanha, G., eds. *Routledge encyclopedia of translation studies*. London, 2009.
- Bilovská, V., ed. *Tlmočenie v interdisciplinárnej perspektíve so zameraním na osobnostné charakteristiky a kognitívne aspekty*. Banská Bystrica, 2015.
- Čeňková, I. *Teorie a didaktika tlumočení I*. Praha, 2001.
- Csíriková, M., Urieová, L. *Odborný překlad v praxi (na rusko-českém plánu)*. Plzeň, 2005.
- Čukovskij, K. *Vysokoje iskusstvo*. Sankt-Peterburg, 2008.
- Dekanová, E. *Kapitoly z teórie a didaktiky prekladu odborných textov*. Nitra, 2009.
- Etkind, J. *Poezija i perevod*. Moskva-Leningrad, 1963.
- Fišer, Z. *Překlad jako kreativní proces. Teorie a praxe funkcionalistického překládání*. Brno: Host, 2009.
- Garbovskij, N. K. *Teorija perevoda*. Moskva, 2004.
- Hrdinová, E., Werbová, M., Motyčka, L. *Kdopak by se překladau bál?*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2011.
- Hrdlička, M. *Translatologický slovník*. Praha: Jednota tlumočnicků a překladatelů, 1998.
- Hrala, M. (a kol.). *Kapitoly z dějin českého překladau*. Praha: Kosmas, 2002.
- Hutchins, W. John (ed). *Early Years in Machine Translation: Memoirs and Biographies of Pioneers*. Amsterdam & Philadelphia, 2000.
- Ilek, B. - Levý, J. *Kapitoly z teorie a metodiky překladau*. Praha, 1956.
- Knittlová, D. *K teorii i praxi překladau*. Olomouc: UP, 2003.
- Komissarov, V. N. *Sovremennoje perevodovedenje*. Moskva, 2004.
- Kufnerová, Z. *Překládání a čeština*. Praha: H.&H., 2002.
- Levý, J. *Umění překladau*. Praha: Ivo Železný, 1998.
- Mačura, M. *Počítačom podporovaný preklad*. Nitra, 2007.
- Makarová, V. *Tlmočenie. Hraničná oblasť medzi vedou, skúsenosťou a umením možného*. Bratislava, 2004.
- Mügllová, D. *Komunikácia, tlmočenie, preklad*. Nitra, 2008.
- Popovič, A. *Teoria umeleckého prekladu*. Bratislava: Tatran, 1975.
- Recker, J. I. *Teorija perevoda i perevodčeskaja praktika*. Sankt-Peterburg, 2001.
- Semjonov, A. L. *Sovremennye informacionnye tehnologii i perevod*. Moskva, 2008.
- Shuttleworth, M., Cowie, M. *Dictionary of Translation Studies*. Manchester, 1999.
- Snell-Horby, M., et al. *Handbuch Translation*. Tübingen: Stauffenburg Verlag, 2006.
- Solovjeva, A. *Professionalnyj perevod s pomoščju kompjutera*. Sankt-Peterburg, 2008.
- Tatarinov, V. A. *Metodologija naučnogo perevoda*. Moskva, 2007.
- Valcerová, A., ed. *Vzťahy a súvislosti v odbornom preklade*. Prešov, 2007.
- Vilikovský, J. *Preklad ako tvorba*. Bratislava, 1984.

4) Didaktika cizích jazyků (ruský jazyk):

- Akišina A. A., Kagan O. Je. *Učimsja učit'. Dlja prepodavatelja ruskogo jazyka kak inostrannogo.* Moskva 2005
- Cícha V. a kol. *Metodika RJ I., II.* Praha 1982
- Hála M., Kresta S. *Úvod do teorie a praxe vyučování RJ.* Olomouc 1977
- Choděra R. *Didaktika cizích jazyků: úvod do vědního oboru.* Praha 2006
- Konečný J. *Fonetika a fonologie současného ruského jazyka, vybrané kapitoly.* Praha 2016.
- Konečný J., Rozboudová L. *Didaktika fonetiki i grafiki v pedagogičeskoj praktike.* Praha 2019.
https://futurebooks.cz/books/pedfa_esf_6/?/obalka/
- Kologrivova S. V. *Vedite urok po-russki.* Moskva 1984
- Krjučkova L. S., Moščinskaja N. V. *Praktičeskaja metodika obučenija ruskomu jazyku kak inostrannomu.* Moskva 2009
- Maksimova A. A. *Osnovy pedagogičeskoj kommunikacii: učebnoje posobije.* Moskva 2015
- Moskovkin L.V., Ščukin A.N. *Istorija metodiki obučenija ruskomu jazyku kak inostrannomu.* Moskva 2013
- Nedomová Z., Vlhová K. *Metodika výuky ruského jazyka na II. stupni základních škol a středních školách z pohledu pedagogické praxe – náměty pro začínajícího učitele.* Ostrava, 2010
- Petriková A., Kuprina T., Gallo J. *Didaktika ruštiny I., II.* Prešov 2013
- Petrikova A., Kuprina T., Gallo J. *Vvedenije v didaktiku ruskogo jazyka i mežkul'turnuju kommunikaciju.* Prešov 2013
- Purm R., Jelínek S., Veselý J. *Didaktika ruského jazyka: vybrané kapitoly.* Hradec Králové 1997
- Ries L. *Didaktika ruštiny. Vyučování jako komunikační součinnost a hra. 1., 2.* Ostrava 1987
- Rozanova S. P. *Prepodavateljam RKI: Sto sorok sem poleznych sovetov: učebno-metodičeskoje posobije.* Moskva 2015
- Rozboudová L., Konečný J. *Sovremennaja didaktika ruskogo jazyka kak vtorogo inostrannogo: jazykovyje sredstva.* Praha 2018.
- Ščukin A. N. *Metodika prepodavanija ruskogo jazyka kak inostrannogo.* 2018
- Šperlová M. *Metodické poznámky k vyučování ruskému jazyku.* Plzeň 1996
- Živaja metodika dlja prepodavatelja ruskogo jazyka kak inostrannogo.* Moskva 2005
https://futurebooks.cz/books/pedfa_esf_6/?/obalka/